

Deloitte.

Azərbaycan | Hüquq | 10 Aprel 2019

Hüquq Xəbərləri

Deloitte Hüquq– Sabahı düşünərək

Mediasiya haqqında Qanun qəbul edilmişdir

“Mediasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 29 mart tarixli 1555-VQ nömrəli Qanununun (“Qanun”) tətbiqi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidenti 3 aprel 2019-cu il tarixində Fərman imzalamışdır. Qanun mübahisələrin alternativ həlli üsullarından olan mediasiyanın təşkili sahəsində ictimai münasibətləri tənzimləyir və mediasiyanın məqsədlərini, prinsiplərini, həyata keçirilməsi qaydalarını və mediatorların statusunu müəyyən edir.

Mediasiya dedikdə, mediatorun (mediatorların) vasitəçiliyi ilə tərəflər arasında yaranmış mübahisənin qarşılıqlı razılıq əsasında həlli ilə bağlı Qanunla müəyyən olunan proses başa düşülür.

Mübahisənin mediasiya prosesi vasitəsilə həlli üçün tərəflər arasında “mediasiya prosesinin tətbiqi barədə müqavilə” imzalanır. Mediasiya mülki işlər və iqtisadi mübahisələr (xarici elementli mübahisələr də daxil olmaqla), o cümlədən ailə, əmək və inzibati hüquq münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə tətbiq edilir. 2020-ci il iyulun 1-dən etibarən, iqtisadi mübahisələr, həmçinin ailə və əmək münasibətlərindən

irəli gələn mübahisələr üzrə məhkəməyə müraciət etməmişdən əvvəl ilkin mediasiya sessiyasında iştirak tələb olunacaqdır. İlkin mediasiya sessiyasını tərəflərin qarşılıqlı razılaşdırdığı mediator və ya mediator təşkilatı aparır və tərəfin ilkin mediasiya sessiyasında üzrsüz səbəbdən iştirak etməməsi qanunla nəzərdə tutulmuş məsuliyyətə səbəb olur.

Qanuna əsasən, Mediasiya Şurası ("Şura") mediasiya sahəsində tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirəcəkdir. Bununla yanaşı, mediator olmaq istəyən şəxslərin ilkin hazırlığı və mediatorların ixtisasının artırılması mediasiya təlimi qurumunda həyata keçiriləcəkdir.

Qanuna əsasən, "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, inzibati orqanlar tərəfindən inzibati aktların qəbul edilməsi, icra olunması və ya ləğv edilməsi, yaxud inzibati orqanın digər hərəkət və ya hərəkətsizliyindən irəli gələn mübahisələr (bəzi istisnalar nəzərə alınmaqla) mediasiya vasitəsilə həll oluna bilər.

Qeyd olunanlarla yanaşı, Qanun "Məhkəmə mediasiyası" anlayışı da müəyyən edir. Belə ki, Qanuna əsasən, məhkəmə prosesinin istənilən mərhələsində məhkəmə işin hallarını nəzərə alaraq öz təşəbbüsü və tərəflərin razılığı ilə, yaxud tərəflərdən birinin müraciəti və digər tərəfin razılığı ilə onlara mübahisənin mediasiya vasitəsilə həllini təklif edə bilər. Belə halda məhkəmə icraatı barışıq sazişi və mediasiya prosesinin nəticələri barədə protokol təqdim edilənədək dayandırılır.

Məhkəmə-hüquq sistemində islahatlar haqqında Fərman qəbul edilmişdir

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 aprel 2019-cu il tarixli Fərmanına (bundan sonra "Fərman") əsasən məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında tədbirlər planı müəyyən edilmişdir.

Fərmanın başlıca məqsədi məhkəmə təcrübəsinin stabilləşdirilməsi, məhkəmə aparatı işçilərinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, məhkəmə icraatının və məhkəməyə müraciət qaydalarının təkmilləşdirilməsi sahəsində islahatları genişləndirməkdir.

Fərman çərçivəsində vergi və gömrük ödənişləri, məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının ödənilməsi ilə bağlı yaranan mübahisələrə və sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar digər işlər üzrə ixtisaslaşmış məhkəmənin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Burada məqsəd sahibkarların məhkəməyə müraciət imkanlarını asanlaşdırmaq və sahibkarlıqla bağlı mübahisələrə müvafiq sahədə daha dərin hüquqi bilik və təcrübəsi olan hakimlər tərəfindən baxılmasını təmin etməkdir. Bununla yanaşı, sahibkarlıq fəaliyyətilə bağlı mübahisələrin məhkəmədənənar həlli vasitələrinin genişləndirilməsinə məqsədlə, ölkəmizdə beynəlxalq arbitraj prosedurlarının təşviqinə dair tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

Yuxarıda qeyd olunanlarla yanaşı, Fərman aşağıdakı məsələlərə dair tədbirlərin həyata keçirilməsini və gücləndirilməsini müəyyən edir:

- hakimlərin müstəqilliyini təmin edilməsi və məhkəmə fəaliyyətinə müdaxilənin qarşısının alınması mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;
- hakimlərin maddi təminatının əhəmiyyətli dərəcədə artırılması;
- məhkəmələrdə baxılan işlər üzrə ödənilən dövlət rüsumunun dərəcələrinin verilən iddiaların qiymətinə müvafiq olaraq diferensiasiya edilməsi;
- ödənilən dövlət rüsumunun müəyyən hissəsinin məhkəmə aparatları işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə və məhkəmələrin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə yönəldilməsi;
- məhkəmə və digər orqanların qərarlarının icrasının alternativ mexanizmi kimi icranın özəl qurumlara həvalə edilməsi ilə bağlı qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin Azərbaycanda tətbiqinin mümkünlüyünün araşdırılması;

- məhkəmə ekspertizası fəaliyyətinin özəl qurumlar tərəfindən həyata keçirilməsi ilə bağlı qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin təhlil edilməsi;
- məhkəmə təcrübəsinin formalaşdırılması və məhkəmə qərarlarının elektron qaydada dərc edilməsi tədbirlərinin həyata keçirilməsi;
- "Elektron Məhkəmə" informasiya sistemində sürətli və effektiv axtarışın aparılması məqsədilə müvafiq texniki tədbirlərin görülməsi;
- dövlət hesabına göstərilən hüquqi yardıma görə vəsaitin birbaşa Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyasına ayrılması; və
- məhkəmə icraatının obyektivliyinin təmin edilməsi məqsədləri üçün məhkəmə icraatının fasiləsiz audioyazısının aparılması və protokolun məhkəmə iclasının audioyazısına uyğun tərtibi.

Deloitte adı Deloitte Touche Tohmatsu Limited şəbəkəsinə daxil olan üzv şirkətlərdən birinə və ya bir neçəsinə və əlaqədar müəssisələrinə aid ola bilər. DTTL ("Deloitte Qlobal") və bu şəbəkəyə daxil olan hər bir üzv şirkət ayrı-ayrılıqda hüquqi şəxslər və müstəqil müəssisələrdir. DTTL müştərilərə xidmətlər göstərmir. Ətraflı məlumat üçün www.deloitte.com/about səhifəsinə daxil olun.

Deloitte qlobal səviyyədə audit və əminlik, konsaltinq, maliyyə, risk, vergi üzrə məsləhət xidməti və digər əlaqədar xidmətlər göstərən aparıcı markalardandır. 150-dən çox ölkədə və ərazidə xidmətlər göstərən üzv şirkətlər şəbəkəsi Fortune Global 500® üzrə beş şirkətdən dördünə öz xidmətlərini göstərir. Deloitte-un təxminən 286,000 peşəkar mütəxəssisinə təklif etdiyi fərq yaradan həllər haqqında ətraflı məlumat üçün www.deloitte.com səhifəsinə daxil olun.

Bu məlumatda yalnız ümumi informasiya əks olunur və Deloitte Touche Tohmatsu Limited şirkətlərindən, onun üzv şirkətlərindən və ya əlaqədar müəssisələrdən (birlikdə "Deloitte Şəbəkəsi") hər hansı biri bu məlumat vasitəsilə peşəkar məsləhətləşmə və ya xidmətlər təmin etmir. Maliyyə fəaliyyətinizə və ya müəssisənizə təsir göstərə biləcək hər hansı qərarlar qəbul etməzdən və ya tədbirlər görməzdən əvvəl peşəkar mütəxəssis ilə məsləhətləşmək daha məqsədəuyğundur. Deloitte Şəbəkəsinə daxil olan heç bir müəssisə bu məlumata istinad edən hər hansı şəxsin məruz qaldığı zərərə görə məsuliyyət daşımır.

© 2019 Deloitte & Touche MMAC. Bütün hüquqlar qorunur.